

GLOSE

KOMU ZAMERITI?

V poročilu o knjigi *I. Ledererja* (Yugoslavia at the Paris Peace Conference), ki ga je napisal *Janko Pleterški* za »Zgodovinski časopis« (zvezek 1-2, 1968),* je navedeno tudi naslednje: »Osrednje vsega zanimanja na problem Reke oziroma na razmejitev v Istri in Dalmaciji, potem ko je aprila 1919 vprašanje Trsta po skupnem molčečem soglasju 'stopilo v ozadje' (Lederer, str. 187), je pustilo na slovenskem sektorju stvari nepojasnjene. To velja že za potek črte londonskega pakta, ki jo Lederer na slovenskem območju zmotno enači kar z rapalsko mejo. Tega pa mu ni mogoče preveč zameriti, če to danes delajo celo slovenski avtorji, npr. Janko Jeri na zemljevidu v knjigi 'Tržaško vprašanje po drugi svetovni vojni', Ljubljana 1961!«

Brez uporabe klicajne interpunkcije naj pojasnim, da je pisanje *Janka Pleterškega* ponaredek, saj je na »inkriminirani« ilustrativni skici v moji knjigi označena le črta londonskega pakta od slovenskega narodnostnega območja do albanske Valone, poleg tega pa samo še državne meje, kakršne so bile leta 1915 oziroma pred prvo svetovno vojno in torej ni govora še o kaki »rapalski meji«.

Res pa je, da sem štel za umestno v uvodu svoje knjige izrecno opozoriti (str. 24), »da je Italiji (z rapalsko razmejitvijo — op. J. J.) uspelo doseči v Julijski krajini celo več, kakor ji je obljubljal londonski pakt.« V nasprotju

s knjigo *I. Ledererja*, ki meritorno obravnava prav mejni položaj po prvi svetovni vojni, je namreč moja knjiga osredotočena, če še to dodam zaradi vsebinske teže, na razdobje po drugi svetovni vojni.

Mislim, da je po vsem tem odveč še kakšna koli dodatna pripomba. Sicer pa sodim, da splošno še ni pozabljen osrednji postulat sleherne, še posebej pa »strokovne« kritike, da mora temeljiti predvsem in primarno na resnični informaciji (moja knjiga je izšla že pred osmimi leti). Tak prijem pa seveda izključuje falzificiranje in vzporedna zlohotna podtikanja (»Ledererju ni moč zameriti tistega, kar delajo tudi domači avtorji«), kakor je to storil *Janko Pleterški* celo v strokovni kritiki v strokovnem glasilu slovenskih zgodovinarjev. Komu torej zameriti?

Dr. J. Jeri

NEVESELO RAZMIŠLJANJE

Zdaj sta v javni razpravi dva dokumenta, posvečena slovenski kulturi: novembra lani je bil objavljen osnutek zakona o kulturnih skupnostih in financiranju kulturnih dejavnosti, pred štirinajstimi dnevi pa je komisija CK ZKS za idejna vprašanja kulture formulirala v dokumentu, ki je zdaj tudi v javni razpravi, »nekatera temeljna idejna vprašanja kulture«. O osnutku zakona bi že morala razpravljati skupščina, drugi dokument pa naj bi bil osnovno gradivo za bližnji plenum CK ZKS o kulturi. Če k temu dodamo, da smo v februarju že zaradi našega tradicionalnega kulturnega praznika povedali in zapisali marsikatero pametno o

* Ta pripis je bil lani junija namenjen za »Zgodovinski časopis«, a doslej ni bil objavljen (revija izhaja v zelo dolgih časovnih presledkih).